

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
Кафедра клінічної лабораторної діагностики

“Затверджую”
Перший проректор з науково-педагогічної роботи, член-кореспондент
НАМН України
проф. М.Р.Гжегоцький
" " 2019 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

стажування зі спеціальності

«КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
“04 01” 2019р. протокол № 288

Завідувач кафедри

проф., д.мед.н. Лаповець Л.Є.

Затверджено
методичною комісією факультету
післядипломної освіти
“04 01” 2019р. протокол № 2

Голова методичної комісії

доц., к.м.н. Січкоріз О.Є.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма та навчальний план призначені для підготовки лікарів-лаборантів до атестації відповідно з кваліфікаційними характеристиками лікарів-фахівців другої, першої та вищої категорій за фахом „Клінічна лабораторна діагностика”.

Мета навчання – визначити рівень теоретичних знань та практичних навичок, а також підготувати до атестації на відповідну кваліфікаційну категорію лікарів-спеціалістів з клінічної лабораторної діагностики з певним стажем практичної роботи в КДЛ; удосконалити професійні знання, уміння та навички та здійснити їх контроль; ознайомити слухачів з останніми досягненнями в галузі клінічної лабораторної діагностики, біологічної та медичної наук, практичної охорони здоров'я; розвинути інтерес до подальшого самостійного поглибленого вивчення даної дисципліни, нових методів діагностики.

Атестаційна програма включає провідні розділи та теми з гематологічних, загальноклінічних методів дослідження та цитологічної діагностики захворювань.

Для виконання цієї програми в процесі навчання проводяться лекції, практичні та семінарські заняття.

За додатковими програмами на циклі проводиться навчання з медицини катастроф, проблем СНІДу та вірусних гепатитів, методів їх лабораторної діагностики.

Для визначення рівня знань лікарів-лаборантів у програмі передбачені наступні види контролю: визначення базових знань, рубіжний та заключний контроль за допомогою комп'ютерної атестаційної програми, затвердженої МОЗ України. Крім того, здійснюється контроль засвоєння практичних навичок на заняттях. Проводиться також заключний іспит з практичних навичок і заключний теоретичний іспит у формі співбесіди.

Лікарі-лаборанти, які успішно склали іспит, отримують свідоцтво з рекомендацією про присвоєння або підтвердження відповідної кваліфікаційної категорії.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
стажування зі спеціальності „Клінічна лабораторна діагностика”
Тривалість навчання – 1 місяць (156 годин)

Код курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість навчальних годин				
		Л	П	СР	С	Разом
1.1.	Організація лабораторної служби в Україні	1				1
1.2.	Основи стандартизації методів досліджень. Контроль якості.	2	2			4
2.	Гематологічні методи дослідження.	8	18	14	4	44
2.1.	Анемії (лабораторна діагностика). Агранулоцитоз.	3	8	5	2	18
2.2.	Новоутворення системи кровотворення.	3	8	5	2	18
2.3.	Лейкемоїдні реакції.		2	4		6
2.4	Геморагічні діатези. Лабораторна діагностика	2				2
3.	Загальноклінічні методи дослідження.	5	14	12	8	39
3.1.	Сучасні проблеми туберкульозу. Методи лабораторної діагностики.	2			2	4
3.2.	Лабораторна діагностика захворювань органів дихання та туберкульозу легень.		4	4		8
3.3.	Лабораторна діагностика захворювань органів травлення.				2	2
3.4.	Лабораторна діагностика захворювань нирок та органів сечовиділення.	2	4	4		10
3.5.	Дослідження при захворюваннях статевих органів.				2	2
3.6.	Дослідження при захворюваннях ЦНС.				2	2
3.7.	Дослідження при ураженнях серозних оболонок.		3	2		5
3.8.	Лабораторна діагностика захворювань, що викликають патогенні найпростіші. Малярія	1	3	2		6
4.	Цитологічні методи дослідження.	4	16	12	-	32
4.1.	Морфо- та гістогенез пухлин.	1				1
4.2.	Новоутворення органів дихання.	1	2	2		5
4.3.	Новоутворення органів травлення.		3	2		5
4.4.	Новоутворення нирок та органів сечовиділення.		3	2		5
4.5.	Новоутворення жіночих статевих органів.	2	6	4		12
4.6.	Ураження молочної залози.		2	2		4
5	Лабораторна діагностика захворювань, викликаних гельмінтами				2	2
6	Імунопрофілактика інфекційних захворювань			1		1
7	Вплив ліків на лабораторні показники			1		1
8	Тестовий контроль		4			4
	Іспит.				6	6
Всього		20	54	40	20	134
	Медична інформатика				6	6
	<i>Суміжні дисципліни</i>			4	12	16
	Разом					156

1.3.1. Мета циклу: набути курсантом кваліфікації спеціаліста з клінічної лабораторної діагностики відповідно до номенклатури лікарських спеціальностей.

1.3.2. Розрахунок годин циклу стажування зі спеціальності «Клінічна лабораторна діагностика».

Тривалість навчання 1 міс., 156 год.

Дисципліна	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостій на робота	Всього
<i>Клінічна лабораторна діагностика</i>	20	54	20	40	134
<i>Суміжні дисципліни:</i> Комп'ютерний контроль					6
Організація екстрен-ної медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях					8
СНІД/Вірусні гепатити					8
					22
					156

Тематичний план лекцій
стажування зі спеціальності „Клінічна лабораторна діагностика”, 20 год.

№		Т Е М А	Год.
1.	1.1.	Організація лабораторної служби в Україні	1
2	1.2.	Основи стандартизації методів досліджень. Контроль якості лабораторних досліджень	2
3	2.1.	Анемії. Клініко-лабораторна діагностика	3
4	2.2	Новоутвори системи крові	3
5	2.4.	Геморагічні діатези. Лабораторна діагностика	2
6	3.1.	Сучасні проблеми туберкульозу. Методи лабораторної діагностики.	2
7	3.4	Захворювання нирок та органів сечовиділення	2
8	3.8	Хвороби, що викликають патогенні найпростіші	1
9	4.1	Морфо- та гістогенез пухлин.	1
10	4.2	Новоутвори органів дихання	1
12	4.5.	Новоутворення жіночих статевих органів.	2
		Всього:	20

Зав. кафедри клінічної
лабораторної діагностики, професор

Л.Є. Лаповець

Тематичний план

практичних занять стажування з фаху „Клінічна лабораторна діагностика”.

№		Т Е М А	Год.
1.	2.2.	Анемії (лабораторна діагностика). Агранулоцитоз.	8
2	2.3.	Новоутворення системи кровотворення.	8
3	2.4.	Лейкемоїдні реакції.	2
4	3.2.	Лабораторна діагностика захворювань органів дихання та туберкульозу легень.	4
5	3.4.	Лабораторна діагностика захворювань нирок та органів сечовиділення.	4
6	3.7.	Дослідження при ураженнях серозних оболонок.	3
7	3.8.	Лабораторна діагностика малярії.	3
8	4.2.	Новоутворення органів дихання.	2
9	4.3	Новоутворення органів травлення.	3
10	4.4.	Новоутворення нирок та органів сечовиділення.	3
11	4.5.	Новоутворення жіночих статевих органів.	6
12	4.6.	Ураження молочної залози.	2
	8	Тестовий контроль	4
		Всього:	54

Зав. кафедри клінічної
лабораторної діагностики, професор

Л.Є. Лаповець

Тематичний план

самостійної роботи стажування зі спеціальності „Клінічна лабораторна діагностика”.

№		Т Е М А	Год.
1.	2.2.	Особливості п.к і к.м при анеміях.	5
2	2.3.	Особливості п.к і к.м при гострих та хронічних лейкозах.	5
3	2.4.	Інфекційний мононуклеоз, характеристика п.к і к.м.	4
4	3.2.	Аналіз харкотиння при туберкульозі легень.	4
5	3.4.	Сеча при різних хворобах органів сечовиділення.	4
6	3.7.	Особливості забору та обробки серозних рідин.	2
7	3.8.	Характеристика препаратів крові при малярії.	2
8	4.2.	Класифікація новоутворів органів дихання.	2
9	4.3	Класифікація новоутворів органів травлення.	2
10	4.4.	Класифікація новоутворів органів сечовиділення та нирок..	2
11	4.5.	Біоматеріал, який досліджують для виявлення новоутворів жіночих статевих органів.	4
12	4.6.	Фіброзно-кистозна хвороба молочної залози, дослідження.	2
13	6	Імунопрофілактика інфекційних захворювань	1
	7	Вплив ліків на лабораторні показники	1
		Всього:	40

Зав. кафедри клінічної
лабораторної діагностики, професор

Л.Є. Лаповець

Тематичний план

семінарських занять стажування зі спеціальності „Клінічна лабораторна діагностика”, 20 год.

№	Т Е М А	Год.
1.	Лабораторна діагностика туберкульозу.	2
2.	Лабораторна діагностика анемій.	2
3.	Лабораторна діагностика новоутворів кровотворної і лімфоїдної тканини	2
	Лабораторна діагностика захворювань органів травлення.	2
5.	Дослідження при захворюваннях статевих органів.	2
6.	Дослідження при захворюваннях ЦНС.	2
7.	Лабораторна діагностика гельмінтозів	2
8	іспит	2
9.		6
	Всього:	20

Зав. кафедри клінічної
лабораторної діагностики, професор

Л.Є. Лаповець

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Брагина Е.Е., Абдумаликов Р.А. Руководство по сперматологии. М., 2002, 107 с.
2. Берегова О.Г., Кривохацька Ю.О. Методи клінічного дослідження крові. (методичні рекомендації). Запоріжжя, 2006, с. 96.
3. Быков В.Л. Цитология и общая гистология. С.-П.: Сетис, 1999.
4. Гематология детского возраста./ Под ред. Алексеева Н.А./ Гиппократ, Санкт-Петербург, 1998, 550 с.
5. Гематология і трансфузіологія (під ред. С.М. Гайдукової). К., 2001, 747 с.
6. Гистология (введение в патологию)./ Под ред. Улумбекова Э.Г., Чельшева Ю.А./ М. Медицина, 1998, 980 с.
7. Глузман Д.Ф., Авраменко И.В., Склярченко Л.М., и др. Диагностика лейкозов (Атлас и практ. рук-во). – К. – Морион, 2000 – 224 с.
8. Глузман Д.Ф., Склярченко Л.М., и др. Диагностическая иммуноцитохимия опухолей. – К. – Морион, 2003, 155 с.
9. Дмитриев Г.А. Лабораторная диагностика бактериальных урогенитальных инфекций. М., 2003, 336 с.
10. Довідник з гематології / А.Ф.Романова , Я.І.Виговська, В.Є.Логинський та ін.; За ред. А.Ф.Романової. - К.: Здоров'я, 1997. - 324 с.
11. Кольпоцервикоскопия (атлас). Под ред. Е.В.Коханевич. К., 2004, 116 с.
12. Ліпкан Г.М., М'ясніков В.Г., Сакун Т.Л., ін. Лабораторна діагностика туберкульозу та контроль за якістю бактеріоскопічних досліджень. К., 2006, 128 с.
13. Миронова И.И., Романова Л.А. Атлас осадков мочи. М.: 2007 г., с. 172.
14. Миронова И.И., Романова Л.А., Долгов В.В. Общеклинические исследования (моча, кал, ликвор, эякулят). М.: 2005 г., с. 206.
15. Подымова Р.Д. Болезни печени. М. Медицина, 1998, 700.
16. Руководство по клинической лабораторной диагностике/ Под ред. М.А. Базарновой. Киев: Вища школа, Ч.1, 1990, 614 с.
17. Руководство по клинической лабораторной диагностике/ Под ред. М.А. Базарновой. Киев: Вища школа, Ч.2, 1991, 320 с.
18. Руководство по клинической лабораторной диагностике/ Под ред. В.В.Меньшикова, М.: Медицина, 1982, 576 с.
19. Руководство к практическим занятиям по клинической лабораторной диагностике (под ред. М.А. Базарновой). - К.: Вища шк., 1991. - 650 с.
20. Савичева А.М., Соколовский Е.В., Домейка М. Краткое руководство по микроскопической диагностике инфекций, передаваемых половым путем. С.-П., 2004, 130 с.
21. Цитологическая диагностика опухолей человека (под ред. А.С.Петровой). М.: мед., 1976.
22. Шабалова И.П. Цитологический атлас. Критерии диагностики заболеваний шейки матки. М., 2001.